

Конструктор ArTeC: Еволюція машини на сонячній енергії

Solar Car Evolution

1. Список деталей

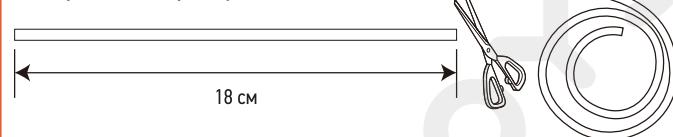
*Перевірте комплектацію. Поставте прапорець у списоку нижче біля кожної деталі, яка є в наявності!

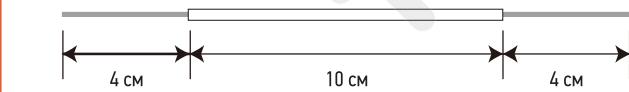
2. Підготовка до експериментів

ПІДГОТОВКА 1 З'єднайте конектори та проводи з ізоляцією.

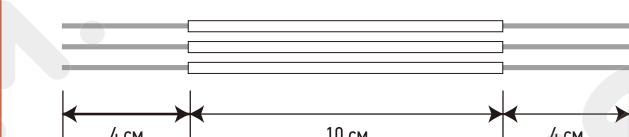
① Відріжте 18 см проводу з ізоляцією.

② Зніміть 4 см пластмасової ізоляції з кінця кожного проводу.

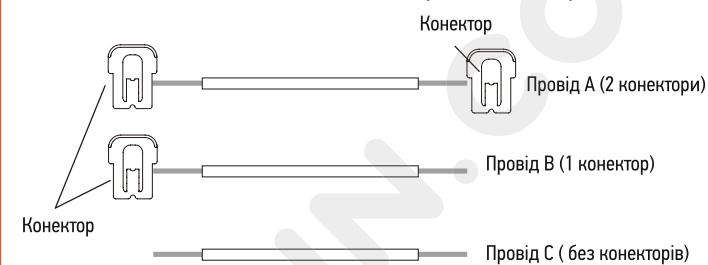

③ Зачистіть ще два проводи.

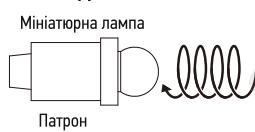
△ Обережно поводьтеся з металевими конекторами, щоб уникнути травми.

④ Виконайте наведені нижче дії, щоб з'єднати проводи з конекторами.

ПІДГОТОВКА 2 Складіть мініатюрну лампу.

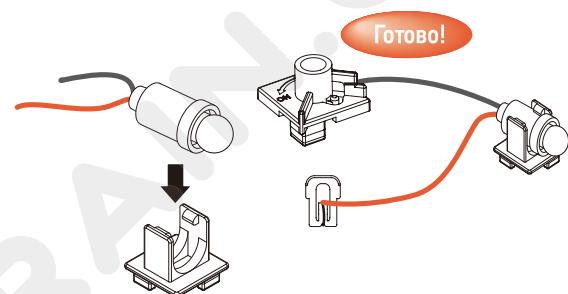
① Перевірте, чи лампа щільно закручена. Якщо ні, то вкрутіть її на місце.

② Приєднайте проводи лампи до патрона та нижнього перемикача.

③ Вставте лампу в кріплення лампи.

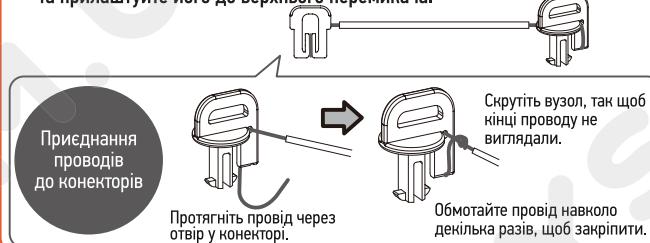

Приєднання проводу до нижнього перемикача

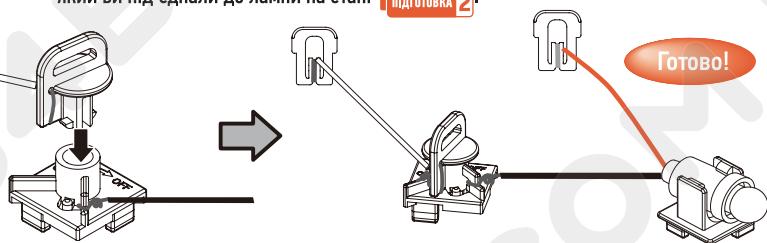

ПІДГОТОВКА 3 Зробіть перемикач.

① Візьміть провід В, який ви підготували на етапі **ПІДГОТОВКА 1**, та прилаштуйте його до верхнього перемикача.

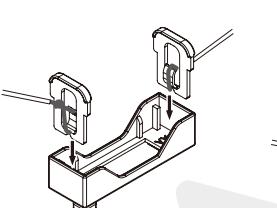

② Прилаштуйте його до нижнього перемикача, який ви під'єднали до лампи на етапі **ПІДГОТОВКА 2**.

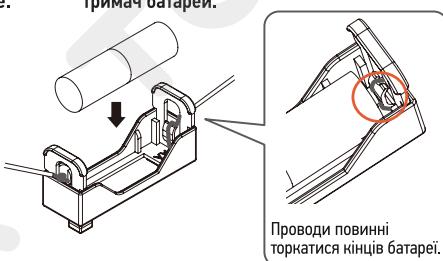

Встановлення батарей

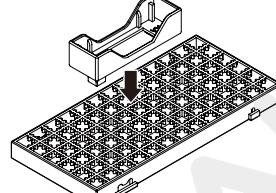
① Вставте конектори у тримач батарей, як показано нижче.

② Вставте батарею у тримач батарей.

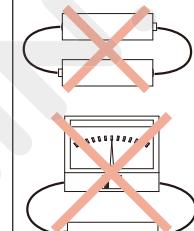

Переконайтесь, що конектори розташовані у правильному напрямку.

ПОПЕРЕДЖЕННЯ

Не приєднуйте батареї напряму за допомогою проводу, тому що вони перегріються.

Не приєднуйте батареї безпосередньо до гальванометра.

Ви можете розмістити перемикач, тримач батареї та інші деталі в будь-якому місці на корпусі.

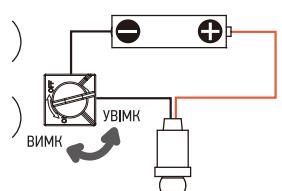
3. Час експериментувати!

Експеримент 1

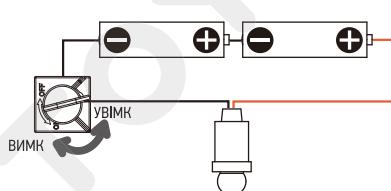
Різні варіанти встановлення батарей та яскравість лампочки

Поміняйте кількість батарей або спосіб їх під'єднання. Порівняйте яскравість лампочки.

1 батарея

2 батареї (послідовно)

*Перевірте, чи ви встановили батареї з правильною полярністю.

*Перевірте, чи ви під'єднали тримачі батарей з правильною полярністю.

Експеримент 2

Яскравість лампочки та струм

*Після експерименту вийміть конектори і батареї та покладіть на місце.

2 батареї (паралельно)

Проведення паралельного з'єднання

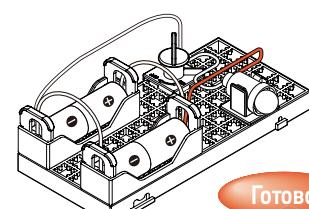
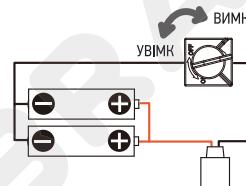
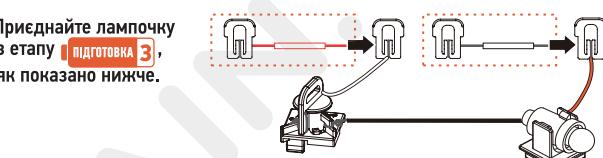
① Від'єднайте один конектор від проводу А та приєднайте до проводу С.

У вас буде два проводи, як показано нижче

② Приєднайте лампочку з етапу **ПІДГОТОВКА 3**, як показано нижче.

Експеримент 3

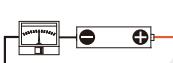
Яскравість лампочки та струм

! Не приєднуйте безпосередньо до гальванометра.

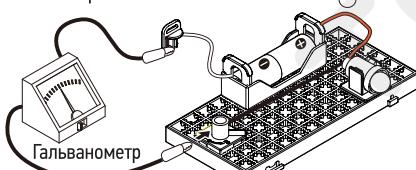
*Перевірте, чи ви встановили батареї з правильною полярністю.

*Перевірте, чи ви під'єднали тримачі батарей з правильною полярністю.

1 батарея

Від'єднайте верхній перемикач від нижнього перемикача.

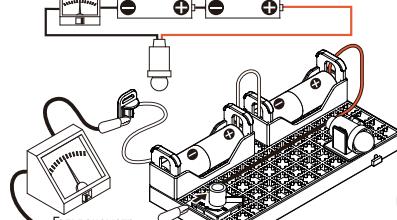
Яскравість

(від 1 до 3)

Струм

Покази

2 батареї (послідовно)

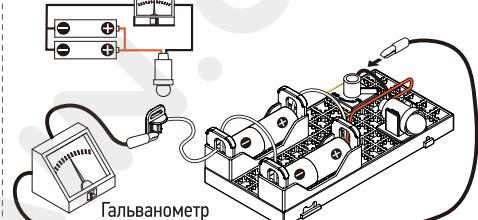
Яскравість

(від 1 до 3)

Струм

Покази

2 батареї (паралельно)

Яскравість

(від 1 до 3)

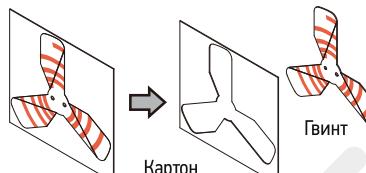
Струм

Покази

Як розташування батарей впливає на мотор?

Зробіть повітряний гвинт

① Витягніть повітряний гвинт з картону.

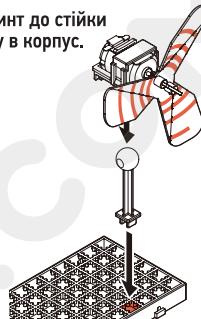

Картон

② Складіть деталі, як показано нижче.

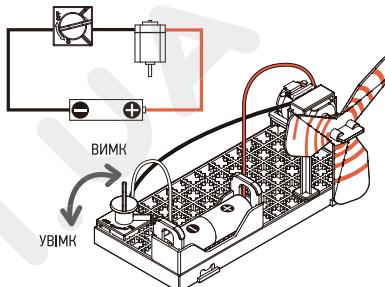

③ Прилаштуйте гвинт до стійки та вставте стійку в корпус.

Поміняйте кількість батарей або спосіб їх під'єднання. Як швидко обертається мотор?

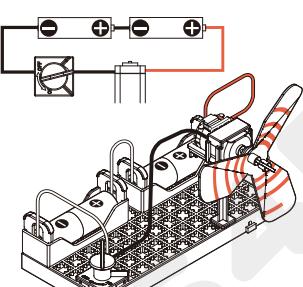
1 батарея

Під час експерименту пам'ятайте про правильне розташування батарей!

*Перевірте, чи ви встановили батареї з правильною полярністю.
*Перевірте, чи ви під'єднали тримачі батарей з правильною полярністю.

2 батареї (послідовно)

2 батареї (паралельно)

Проведення паралельного з'єднання

① Від'єднайте один конектор від проводу А та приєднайте до проводу С.

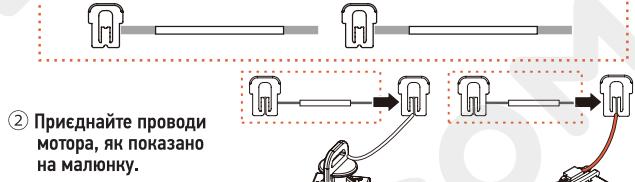

Від'єднайте і прилаштуйте до проводу С

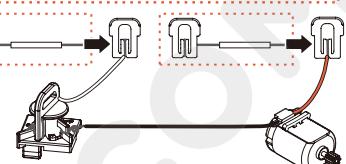
Провід А

Провід С

У вас буде два проводи, як показано нижче

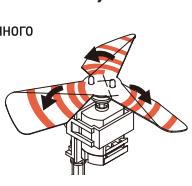
② Приєднайте проводи мотора, як показано на малюнку.

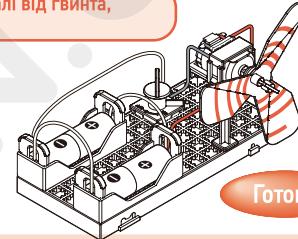
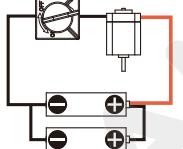
Нехай ваш пропелер-повітряний гвинт полетить!

Тримайте руки та обличчя подалі від гвинта, коли він летить.
Не спрямовуйте повітряний гвинт у напрямку людей.

- ① Зніміть стопор повітряного гвинта. ② Нахиліть лопаті гвинта у напрямку, показаному нижче. ③ Увімкніть живлення, і гвинт полетить!

Тримайте руки та обличчя подалі від гвинта, коли він обертається.

Готово!

Якщо гвинт не рухається правильно

- Спробуйте відрегулювати кут згину на лопатях повітряного гвинта (див. малиновий нижче).
- Перевірте, чи у правильному напрямі ви склали гвинт.

*Перевірте, чи ви встановили батареї з правильною полярністю.

*Перевірте, чи ви під'єднали тримачі батарей з правильною полярністю.

Потужність мотора та сила струму

1 батарея

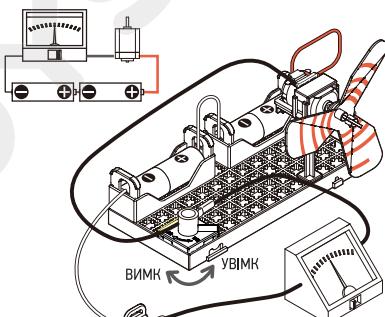
Яскравість

(від 1 до 3)

Струм

Покази

2 батареї (послідовно)

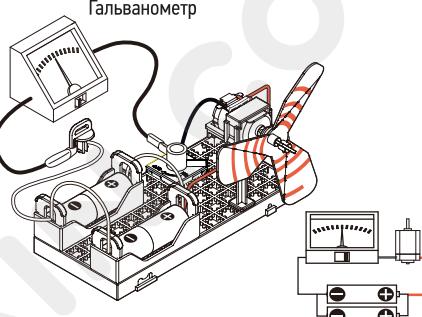
Яскравість

(від 1 до 3)

Струм

Покази

2 батареї (паралельно)

Яскравість

(від 1 до 3)

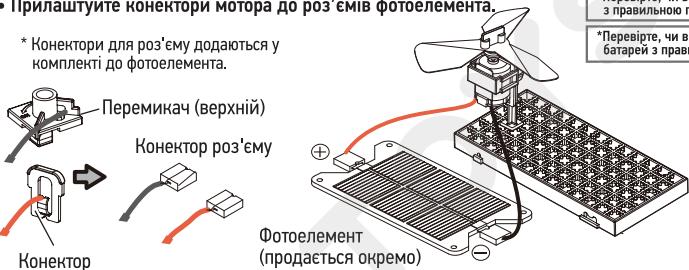
Струм

Покази

1 Помінайте кут, під яким розташований фотоелемент (сонячна батарея). Як рухається мотор?

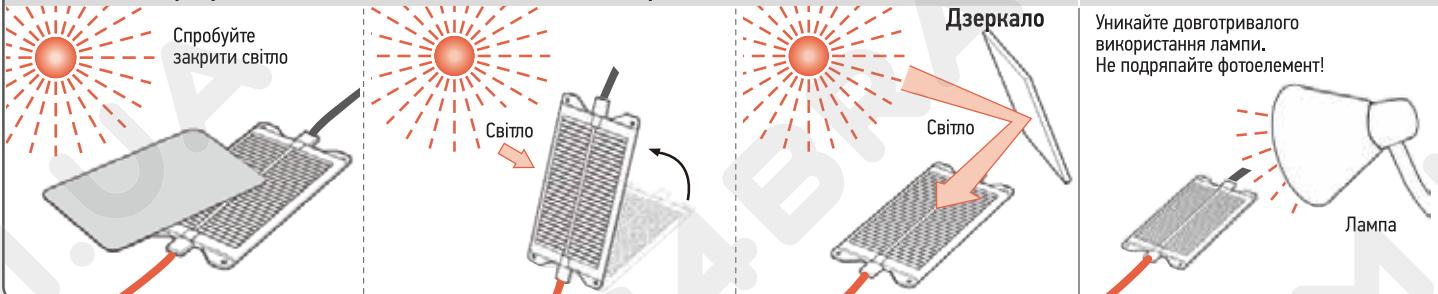
- Зробіть гвинт, виконуючи кроки ①–③ з Експеримента 3.
- Прилаштуйте конектори мотора до роз'ємів фотоелемента.

* Конектори для роз'єму додаються у комплекті до фотоелемента.

2 Помінайте кут, під яким розташований фотоелемент (сонячна батарея). Як кут падіння світла впливає на стрілку гальванометра?

Як різні типи світла впливають на вашу сонячу батарею?

Дізайнайтесь, спробувавши сонячне світло, лампи та інші джерела світла!

3. Зробіть машину!**Машини** 1 Складіть машину з пропелером-повітряним гвинтом!⚠ Не під'єднуйте ваші батареї безпосередньо до гальванометра.

- ① Зробіть гвинт, виконуючи кроки ①–③ з Експеримента 3.

Батареї мають бути розташовані послідовно, як показано нижче.

② Складіть деталі, як показано нижче.

*Нахиліть лопаті в протилежному напрямку, якщо хочете, щоб гвинт полетів.

*Переконайтесь, що гвинт не торкається проводів або батареї.

Двостороннє керування передніми колесами

Щось пішло не так ...

- Чи знаходиться ваша машина на рівній поверхні?
- Чи лопаті гвинта нахилені під правильним кутом?
- Чи правильно встановлена проводка?

Машини 2 Зробіть машину з мотором!⚠ Не користуйтесь машинами на дорозі або в місцях, де їздять автомобілі.

Тримач мотора

Шків

Мотор

Підставка мотора

Гумовий пасик

Колесо зі шківом

Ремінна передача

Додавання гумового пасика

Одягніть гумовий пасик так, щоб він був і на колесі зі шківом, і на придбаному до мотора шківі.

Тримач мотора

Мотор

Підставка мотора

Зубчаста передача

Зубці передачі і зубчастого колеса повинні зчіплюватися.

Помінайте кількість та розташування батарей, як це впливає на машину?

Щось пішло не так ...

- Чи правильно прилаштований ваш гумовий пасик?
- Чи правильно встановлена проводка?

Додаток: гумові колеса

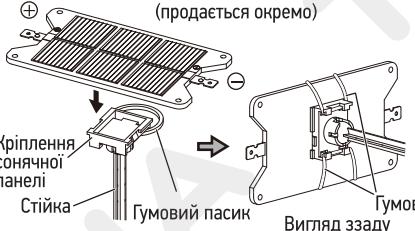
Якщо у вашому авто колеса ковзають і не можуть рухатися вперед, встановіть гумові пасики на задні колеса.

Передній бік

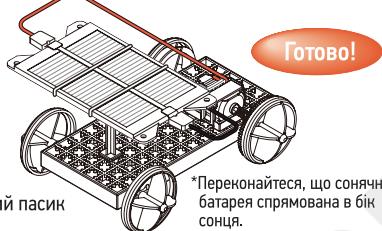
Машини 3 Склади машину, що живиться енергією сонця!⚠ Не користуйтесь машинами на дорозі або в місцях, де їздять автомобілі.

- ① Прилаштуйте сонячну батарею (фотоелемент).

Фотоелемент (продажається окремо)

- ② Вставте стійку в корпус та закріпіть дротом, як показано нижче.

Щось пішло не так ...

- Чи знаходиться ваша машина на рівній поверхні?
- Чи правильно встановлена проводка?
- Чи зіплені зубці передачі та зубчастого колеса?
- Чи спрямована сонячна батарея в бік сонця?
- Спроможність сонячної батареї впливає на роботу передачі?
- Спроможність сонячної батареї впливає на роботу мотора?